

Εφηβεία & λήψη επαγγελματικών αποφάσεων

Κατερίνα Αργυροπούλου,
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, ΠαιΤΔΕ, ΕΚΠΑ

Εφηβεία & λήψη επαγγελματικών αποφάσεων

- Εφηβεία **περίοδο αποφάσεων**
- Διερεύνηση και σχεδιασμός της σταδιοδρομίας **βασική ανησυχία** στη ζωή των εφήβων
- **Εύρος ερωτημάτων** «Πώς πάνε οι σπουδές σου;» ή «Ποιο επιστημονικό πεδίο θα επιλέξεις;» ή «Τι θα κάνεις όταν αποφοιτήσεις;» ή «Ποια επαγγελματική κατεύθυνση σκοπεύεις να ακολουθήσεις;»
- Απαντήσεις σε **ερωτήματα σχεδιασμού ζωής** που αναδεικνύουν ηθικά ζητήματα και επιλογές και προσδιορίζουν αυτό που κάνει μια ζωή πραγματικά αξιόλογη

Προβληματισμοί

➤ Ποιος είμαι;

➤ Πού βρίσκομαι;

➤ Τι θέλω;

➤ Τι θα σπουδάσω;

➤ Τι θα κάνω μετά;

- Ποιο πανεπιστήμιο είναι καλύτερο;
- Ποια είναι τα ενδιαφέροντα μου;
- Μου αρέσουν πολλά αντικείμενα αλλά δεν μπορώ να επιλέξω;

Εφηβεία & λήψη επαγγελματικών αποφάσεων

- Οι έφηβοι **αναγκάζονται** να αναπτύξουν, με έναν γρήγορο ρυθμό, την **επαγγελματική** τους **ωριμότητα**, διερευνώντας διαφορετικές επιλογές σταδιοδρομίας και **επιδιώκοντας** να εκπληρώσουν τα περισσότερα καθήκοντα της επαγγελματικής τους ανάπτυξης, προκειμένου να **επιβάλλουν νόημα** και **κατεύθυνση** στην επαγγελματική τους συμπεριφορά

Καθήκοντα Επαγγελματικής Ανάπτυξης

- Διαμόρφωση ταυτότητας σταδιοδρομίας *ποιος είμαι και ποιος θέλω να γίνω*
- Προετοιμασία για τη μελλοντική επαγγελματική ζωή
Επαγγελματική διερεύνηση Σχεδιασμός βημάτων λήψης επαγγελματικών αποφάσεων
- Αντιμετώπιση και Διαχείριση μεταβάσεων

Δυσκολίες στην επαγγελματική ανάπτυξη

- Μη ρεαλιστικές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές φιλοδοξίες
- Αισθήματα κατωτερότητας
- Χαμηλή αυτοεκτίμηση-περιορισμένη αυτοαντίληψη
- Έλλειψη οικονομικών πόρων
- Περιορισμοί στην αγορά εργασίας
- Έλλειψη πληροφόρησης για σπουδές και επαγγέλματα
- Απουσία στήριξης οικογενειακού περιβάλλοντος
- **Εργασιακός τρόπος ζωής που διαφοροποιείται ουσιαστικά από το παραδοσιακό πρότυπο**

Εφηβεία & διαμόρφωση ταυτότητας

- Η διαμόρφωση ταυτότητας σταδιοδρομίας προϋποθέτει την επίτευξη μιας καθαρής εικόνας αυτοπροσδιορισμού σε ζητήματα επαγγελματικής ανάπτυξης και ρόλους, που θα διαδραματίσει το άτομο μέσα στην κοινωνία.
- Επειδή ο έφηβος δεν μπορεί να αντιληφθεί τον εαυτό του ως μια συγκροτημένη και αποκρυσταλλωμένη προσωπικότητα, τον βιώνει ως μια συλλογή επιμέρους ταυτοτήτων, καθώς πολλές από αυτές μπορεί να **σχετίζονται** με **διαφορετικές** επαγγελματικές επιλογές
- Επιπλέον προσπαθεί να αναγνωρίσει εκείνο το κομμάτι του κόσμου της εργασίας που **ταιριάζει** περισσότερο στη δική του ταυτότητα και σταδιοδρομία.

Εφηβεία & διαμόρφωση ταυτότητας

ποιος/α θέλω να είμαι –προσωπική δέσμευση

κατακτημένη ταυτότητα

δοτή ή πρόωρα σχηματισμένη

παρατεταμένο μορατόριουμ

διάχυση ταυτότητας

δέσμευση σε μια επαγγελματική επιλογή

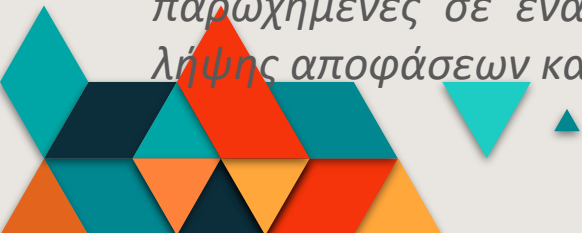
δέσμευση σε επαγγελματικού στόχους που υποδεικνύονται από άλλους

συνεχή διερεύνηση χωρίς αυτοπροσδιορισμό

δεν έχω φιλοδοξίες για το μέλλον

Επιπρόσθετοι παράγοντες

- επίδραση οικογένειας
- προσδοκίες σημαντικών άλλων
- συγκυριακές κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες στο ευρύτερο περιβάλλον
- διαφαινόμενες προοπτικές επαγγελματικής απασχόλησης στην αγορά εργασίας
- *οι αποφάσεις που είναι κατάλληλες σε ένα πλαίσιο μπορεί να καταστούν παρωχημένες σε ένα άλλο, γεγονός που απαιτεί αναθεώρηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και κατανόηση της σταδιοδρομίας σε όλη τη διάρκεια της ζωής*

Ανάγκες & προσδοκίες

Ανάγκες & προσδοκίες

Επαγγελματική διερεύνηση και
εύρος επαγγελματικών
ενδιαφερόντων

ψυχολογική ευεξία

Λήψη απόφασης

αίσθηση χρονικής προοπτικής

διαχείριση διαδικασίας λήψης απόφασης ως
υποκειμενική εμπειρία (αναστοχαστικότητα)

*όχι μόνο «να γνωρίζει πώς να κάνω κάτι», αλλά και «να γνωρίζω
πώς να είμαι», καθώς και «να γνωρίζω πώς να γίνω»*

Σε χώρες που πλήττονται περισσότερο από τις αλλαγές στην αγορά εργασίας, το να έχει το άτομο ένα **ευρύ φάσμα επαγγελματικών ενδιαφερόντων**, θα μπορούσε να είναι χρήσιμο για την εξέταση μεγαλύτερου αριθμού επαγγελμάτων και για τον προγραμματισμό μιας σειράς στόχων σταδιοδρομίας.

αξιοποίηση ενός **θετικού τρόπου σκέψης**, ως προς τη λήψη επαγγελματικής απόφασης ως πρόκλησης και όχι ως απειλής

Η *αίσθηση χρονικής προοπτικής* (future time perspective) αναφέρεται στην νοητική αναπαράσταση του μέλλοντος και στο βαθμό με τον οποίο το άτομο δίνει σημασία στο μέλλον αυτό και απαιτεί αξιώσεις από αυτό

οι έφηβοι που εκτιμούν τη σημασία του μέλλοντος προς όφελός τους **αναπτύσσουν στρατηγικές σχεδιασμού** για την αυτοδιαχείριση των προσωπικών τους επιδιώξεων

Η ψυχολογική ευεξία είναι μια πολύπλευρη έννοια που αναφέρεται στην αυτονομία, στην αίσθηση της ανεξαρτησίας στη σκέψη και στη δράση, τη συνεχή προσωπική ανάπτυξη, την αποδοχή του εαυτού

η ενδυνάμωση της ψυχολογικής
ευεξίας των εφήβων ενισχύει
στάσεις και συμπεριφορές
επαγγελματικού
προσανατολισμού

Η κύρια πρόκληση δεν είναι **μόνο** να υποστηριχθούν τα άτομα να πάρουν ορθές επαγγελματικές αποφάσεις, αλλά να υποστηριχθούν να *καθορίσουν ποιοι και τι θέλουν να γίνουν στην επαγγελματική τους ζωή και στη ζωή τους γενικότερα*

οι αποφάσεις των εφήβων αναδεικνύουν την **νοηματοδότηση** των εμπειριών τους και τη **συνολικότερη αντίληψη** που έχουν για τον εαυτό τους, ενώ **συνδέονται** με τις επιθυμίες και τις ανάγκες τους για αυτοπραγμάτωση

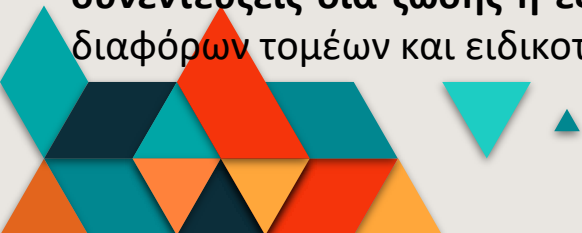
διαθεματική διδασκαλία μπορεί να συνδέσει ευρηματικές και εργαστηριακές μορφές μάθησης με ζητήματα διερεύνησης και σχεδιασμού σταδιοδρομίας

διαθεματικές προσεγγίσεις STE(A)M αυξάνουν τα κίνητρα των μαθητών/τριών να συζητήσουν πώς οι επαγγελματικές τους φιλοδοξίες συνδέονται με κλάδους STE(A)M [ΔΠΜΣ: "MSc in Digital Humanities" ΔΠΜΣ Γνωσιακή Επιστήμη (ΙΦΕ, Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Φιλολογίας και Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ)]

συνεργατικά έργα eTwinning δημιουργούνται από τουλάχιστον δύο σχολεία από δύο διαφορετικές χώρες, ώστε οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και οι μαθήτριες να συνεργαστούν σε ένα οποιοδήποτε εκπαιδευτικό θέμα που θα επιλέξουν

επισκέψεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως σε χώρους εργασίας

συνεντεύξεις δια ζώσης ή εξ αποστάσεως με επαγγελματίες, ακαδημαϊκούς, επιχειρηματίες διαφόρων τομέων και ειδικοτήτων («Επαγγελματικά πρότυπα»)

Ημέρες σταδιοδρομίας με θέμα τα επαγγέλματα

**Συμμετοχή σε διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας/επιχειρηματικά
πρότζεκτ**

Εθελοντισμός

Μαθητεία

Παρακολούθηση/παρατήρηση εργασίας (job shadowing)

Προγράμματα προσομοίωσης

Mentoring

E- portfolio

Μιλώντας για τις σπουδές μας και το σκοπό της επιστήμης που επιλέγουμε, πρέπει να λάβουμε υπόψη **3 διαστάσεις**:

1. Πρέπει να μας είναι απολύτως σαφές το αντικείμενο των σπουδών μας.

Να γνωρίζουμε τι καλούμαστε να επιλέξουμε, τι χρειάζεται να κάνουμε για να πραγματοποιήσουμε επιτυχώς τις σπουδές μας.

Να αναλογιστούμε δηλαδή:

- **«Τι κάνω;»**
- **«Πώς το κάνω;»**

(εντοπισμός εφοδίων και προσωπικών χαρακτηριστικών)

2. Με ποιο τρόπο οι σπουδές μας εξυπηρετούν έναν σκοπό.

Με ποιο τρόπο το κάθε τι που μαθαίνουμε συμβάλλει στο ευρύτερο όραμα της επιστήμης μας.

Να αναλογιστούμε:

- **«Γιατί το κάνω;»**

Ενεργοποίηση

3. Με ποιο τρόπο οι σπουδές μας/ η επιστήμη μας βοηθούν την κοινωνία.

Για ποιόν το κάνω;»

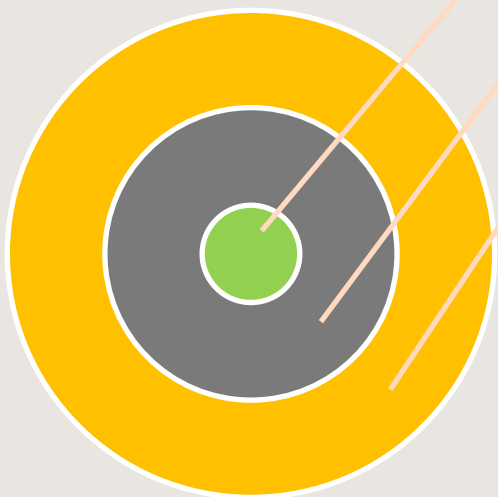
Ενεργοποίηση

να αγαπάτε αυτό

που κάνετε

να αποδίδετε νόημα και σημασία στις σπουδές και την επιστήμη σας

Η γνώση που θα αποκτήσετε στο Τμήμα θα είναι μόνον η αφετηρία για ένα ταξίδι στη γνώση, για την οικοδόμηση της ταυτότητάς σας ως ανθρώπων και ενεργών πολιτών

«Ο καλύτερος τρόπος για να προβλέψεις το μέλλον είναι να το δημιουργήσεις»

“

Αβραάμ Λίνκολν, 1809-1865, 16^{ος} Πρόεδρος Η.Π.Α.

Σας ευχαριστώ